

Nguyễn Phúc Vĩnh Ba – Bài phú về việc chạy dịch hồi cư

12/10/2021

PHÚ CHẠY DỊCH HỒI CƯ

1. Hồi ơi!

Đời chẳng đơm hoa,
Người chờ chi trái.

Quê nhà đầy nghìn trùng yêu dấu, cho tụi tôi về dù sớm đỏi chiều no,
Thành phố đây một thuở thân thương, há phe mình ở để ngày tàn thán bại.

Xưa mộng ước có ngày mai tươi sáng, rục rở trong ngoài,
Nay tan hoang giữa cõi lạ mịt mù, lạc loài xa ngái.

Dẫu phụ bạc lần này,
Khởi lực trăm (1) mãi mãi.

Đất khách hời, hãy hiểu thương những số phận khổ nghèo,
Bà con ơi, chớ nói rửa bao ngôn từ ngang trái.

2. Lũ chúng tôi,

Bao năm trước biết ra đi là khổ, liều thân non mơ thoát kiếp bần cùng,
Nhiều đêm trường ôm thương nhớ khôn vơi, mong sức trẻ làm nên đời vĩ đại.

Nơi xóm làng bé nhỏ, ruộng đất đâu mà làm lụng ra tiền,
Chốn đô hội mệnh mông, xưởng sở lắm dễ xở xoay kiếm xái (2).

Kìa kìa mấy nhà máy bọn tiền,
Nợ nọ bao công ty lắm lãi.

Việc thì có, này phụ công trình, này may công nghiệp, ... vạn triệu thứ sản xuất đầu tư,
Nghề cũng nhiều, chỗ thò thực phẩm, chỗ đóng giày da, ... trăm ngàn chốn kinh doanh
thương mại.

Nhà trọ đó, quần quanh mấy thước, rãnh thì thân mật anh em,
Quán cóc kia, vui vẻ đôi giờ, hăng lên cũng ồn ào trai gái.

Dựa dẫm nhau để sống, bỗng dựng nên vợ thành chồng,
Táy máy chốc cho vui, tất phải sinh con đẻ cái.

Lương ba đồng nhận lãnh, qua loa cơm canh điện nước, vui với xóm phường,
Tiền mấy trự gom dần, dè sẻn ngày tháng tuần năm, góp về cúng bái.

Mẹ yếu cha già mong đợi, hẹn lần hẹn lữa vu vơ,
Chị đơn em đại ngóng trông, hứa cuội hứa trăng ái ngại.

Đời cầu thực tha phương vất vả, ăn mò hôi, uống nước mắt tim đau,
Kiếp mưu sinh khách địa gian nan, kiếm hột gạo, vợ đồng tiền mặt tái.

Cơn mộng đổi đời mù mịt, e đã trùng khơi,
Giấc mơ chen bước sang giàu, thôi đành gác mái.

Giỏi chi cũng đưa làm thuê,
Chảnh mấy vẫn đồ hàng nhại.

May mà có bà con đùm bọc, khi bó rau khi miếng thịt, nghĩa ấy chẳng hề quên,
Hên nên được cô chú dắt dìu, nè lối nọ nè đường kia, tình này nguyên nhớ mãi.

Những tưởng qua ngày đoạn tháng, có chốn nấu nướng,
Ai hay cuối bể góc trời, xót thân bươn chải.

3. Ngờ đâu,

Cuối tháng Tư dịch đến, Sài Gòn hoảng hốt bơ phờ,
Giữa năm Trâu họa về, Nam Bắc xôn xao hốt hải.

Như thác đổ, tin tràn đài báo, dịch Cô Vy tái phát tràn nơi,
Tựa triều dâng, bệnh khắp tỉnh thành, phòng cấp cứu thu dung quá tải.

Người nghi nhiễm tăng lên vùn vụt, đọc số đã run,
Kẻ tử vong dồn lại khá đông, nghe đồn cũng ngại.

Bình Hưng Hòa khói lò thiêu tỏa suốt, chất chồng xương cốt mấy thùng,
Đội tang sự xe quan tài tuôn ra, chen chúc đầu đuôi một dãy.

Chỉ thị thông tư rót xuống, nơi nơi khai triển khẩn trương,
Công an quân đội xông vào, xức xức tuân hành hăng hái.

Phát bệnh xóm trước mặt, sọc-ti-na (3) giăng bít lối qua về,
Nghi nhiễm phường sau lưng, ba ri-e (4) dựng trít đường qua lại.

Biển đỏ vây quanh hẻm nọ, giãn cách dân nhốt trong nhà,
Bảng xanh treo ở phố kia, năm không thợ nằm chổng lái.

Viện dã chiến lập nên kín chỗ, tận tình chăm sóc người đau,
Khu cách ly dồn chứa đầy người, xúm xít kề nhau mấy trại.

Vắc xin phòng bệnh, đành chờ nhà nước xin mua
Trợ cấp cầm hơi, cứ ngóng xã phường thương hại.

Chạy chữa hết hơi y bác sĩ, mong thấy thành công,
Thuốc men tận gốc được tây đông, nào cam thất bại.

Liên miên xét nghiệm, thương cái mũi tường nát cả ty hầu,
Ráo riết truy lùng, tìm F không vắng xa ngoài quan tái.

Chợ búa trước ngăn sau cấm, lơ thơ giao dịch, lây nhiễm đề phòng,
Quán hàng cửa đóng then cài, vắng vẻ khách thương, bán mua suy thoái.

4. Vậy nên,

Lực tàn sức tận, mười sáu tuần quần quanh lúc thúc, chồng vợ cắn nhằn,
Xác mỗi hơi tàn, bốn tháng trời ngồi đứng bồi hồi, trông chờ khoắc khoải.

Cạn tiền hết gạo, sống chỉ vô duyên,
Không việc ăn sung, chết còn thoải mái.

Thất thế xin quay về bản quán, cúi nhờ cha mẹ xót thương,
Cùng đường đành trở lại cố hương, ngóng ngưỡng anh em trông lại.

Đâu có riêng mình,
Còn đôi con dại.

Ngàn cây số đường dài cũng mặc, tung bước về như điều đã dứt giây,
Cả gia đình xe rập cù lao, liều mạng sống tựa thuyền buông theo lái.

Quạt máy, chăn bông ... tuềnh toàng sắp lớp, gia tài con chứ đâu vật tầm thường,
Mền mừng, móc áo ... chẳng chịt đầy xe, của cải cả sao rằng đồ phé thải.

Đàn thùng một chiếc theo chân người lãng tử, lối thẳng xông pha,
Gà chó vài con bám đuôi xe hồi cư, dặm dài rong ruổi.

Đoàn đoàn lớp lớp, người chở nhau, kẻ đi bộ, khắp hướng tuôn ra,
Nữ nữ nam nam, anh còn trẻ, chị chưa già, đủ chiều bước sỏi.

Kẻ về Châu Đốc, Cà Mau ...
Người ngược Điện Biên, Bắc Thái...

5. Thế mà,
Trời cao vốn sẵn từ tâm,
Đất rộng sao đành họa hải (5).

Cản ngăn bởi dân phòng bảo vệ, chực chờ thượng lệnh mới cho qua,
Kiểm soát nơi cửa gác đồn canh, ngóng đợi thông tin đã thấy oải.

Trên ý cho đi,
Dưới lo giữ lại.

Nghẽn cả đường quan chen chúc, phen ni e tuyệt lộ cùng đồ,
Chẹt đầy cửa ngõ vào ra, chuyến này chắc lường nan tiến thoái.

Xuống xe van tiếng xin cầu
Trải bạt đốt nhang lạy vái.

Hên thay rồi cũng qua truông,
Tuyệt thật đã trèo khỏi ải.

Lòng mở rộng mừng vui phút chốc, qua tỉnh thành gió mát đùa theo,
Tay đều ga thả đường dài, vượt đèo núi nắng trời tuôn trải.

Máy bay tàu lửa cần chi,
Xe đạp mô tô thật khoái.

Trạm tiếp đón cô dì vồn vã, chén nước bát cơm,
Băng chào mừng anh ả rộn ràng, lời thăm câu hỏi.

Trúng đoàn thiện nguyện, người xe hư được tặng xe lành,
Gặp hảo tâm nhân, tay đi bộ bỗng lên đời gắn máy,

Cơm miễn phí dọc lề sắp sẵn, thiết tha ôi tình nghĩa đồng bào.
Xăng không đồng ven phố chất cao, hào hiệp thật dân tâm thế thái.

6. Khổ thay,
Đầu tưởng êm êm
Sau sao trái trái.

Khỏe đi mệt nghỉ, bóng xe vách quán đủ rồi,
No chạy đói nằm, góc phố lề đường chi ngại.

Trẻ thơ khát sữa, đèo queo ngực mẹ mút nhai,
Anh yếu mỗi giò, ráo riết chân gầy xoa gãi.

Nắng gay gắt chói dẫm dài bước mỗi, rời rã xác thân,
Mưa liên tu quất dốc núi đường đèo, nhạt nhòa mắt mũi.

Nơi thì thấp lũ tràn cả tắc, dò bước chân lằm lũi lội mù,
Chỗ quá cao bão quét tứ phương, chao tay lá kinh hoàng thất nái.

Nơi giáp tỉnh lại dừng chân xét hỏi, xin quan trên quyết định thông xe,
Chốn có hầm, cũng tắt máy thăm tra, đợi ý kiến cơ quan sở tại.

Xe hỏng học trò sườn rỉ sét, nằm lì giữa núi chơ vơ,
Người điều linh trộm mắt thâm đen, mắt ngủ bao ngày phờ phạc.

Quê nhà còn khuất tận chân trời,
Thôn xóm mãi thấy đâu bờ bãi.

7. Đến quê,

Bụng thật quá vui,
Lòng sao thậm hỗi.

Mái nhà lổ xóm, vẫn thuở xưa mà tràn những thân thương,
Chiếc cổng góc vườn, y ngày cũ sao đầy bao thân ái.

Mai một đây mẹ cha đùm bọc, gánh nặng này khó cách đáp đền,
Tê tẻ kia chú bác cưu mang, ơn lớn đó rằng mà đối đãi.

Việc vàng đâu dễ, kiếm tìm đất cát mô ra,
Con vợ chưa quen, vợ vết rau dưa nào nại.

Lạy trời phật xót cho kiếp khổ, giúp càn thẳng đã thất cơ,
Cầu thánh thần thương lấy phận hèn, trách chi đứa còn non dại.

May mà mình tay trắng vác thân về
Tội thiệt kẻ thân tàn nằm góc núi.

Tương lai ôi thấy rồi tù mù,
Hiện tại đành gỡ dần lãi rỗi.

8. Giờ đây

Lênh đên qua một cuộc hồi cư,
Nghẹn ngào viết đôi hàng ký tải.

Bà con thương tưởng, rộng tấm lòng xem xét hiểu cho,
Tâm sự xót xa, cạn giấy mực tỏ bày phải trái.

N.P.V.B

Chú thích:

1. Lục trầm: chết đuối trên cạn. Trẻ Tào hóa đành hanh quá ngán. Giết đuối người trên cạn mà chơi (Cung oán ngâm khúc)
2. Xái: Thứ đã xài nước một rồi, đồ thiên hạ vất.
3. Sẹc-tin-na (concertina): Thép gai cuộn tròn, thường giăng để ngăn người xâm nhập trước các đồn bót.
4. Ba-ri-e (barrière): Rào chắn ở lối qua đường sắt, qua lối đi để cản người.
5. Họa hải: Biển tai họa.

xuandienhannom.blogspot